

Forebyggende behandling av latent tuberkulose

Gjelder for: []
Dokumenttype: Prosedyre
Sist endret: 11.05.2023

1. HENSIKT

Sikre at oppfølging og behandling av pasienter med latent tuberkulose følger retningslinjer og anbefalinger i forskrift og veileder om tuberkulosekontroll. Forebyggende behandling kan redusere risikoen for at personer utvikler tuberkulose i framtida.

Behandlingen er anbefalt for personer som er yngre enn 15 år eller har forandringer på lungerøntgen eller er nysmittet eller har annen immunsvekkende sykdom eller får immunsvekkende behandling.

Behandlingen er gratis for pasienten, og det kan ikke kreves egenandeler.

Nysmitte – en person som antas å være eksponert for tuberkulose de siste to år. Alle barn og alle som inngår i smitteoppsporinger regnes som nysmittet.

2. ANSVAR

Folkehelseinstituttet er ansvarlig for å oppdatere retningslinjer og anbefalinger ved tuberkulosebehandling. Tuberkuloseveilederen er tilgjengelig som nettgave.

Spesialist i lunge-, infeksjons- eller barnesykdommer har ansvar for igangsetting av behandling og valg av behandlingsopplegg. Det er spesialistens ansvar å vurdere om fordeler ved forebygging er større enn risiko for bivirkninger.

Pasienter der forebyggende behandling er anbefalt, men som ikke starter behandling, bør følges av spesialist i inntil 3 år.

Forebyggende behandling skal meldes i MSIS på skjema: **MSIS-melding tuberkulose**, ligger i Dips. Spesialisten skal informere pasienten om hvem som skal få meldingen og hva den skal brukes til. Meldingen sendes når startdato for behandlingen foreligger.

Tuberkulosekoordinator skal påse at MSIS-melding blir sendt.

Det skal ikke meldes behandlingsresultat ved behandlingsslutt ved forebyggende behandling.

3. UTFØRELSE/ARBEIDSBESKRIVELSE

Før man stiller diagnosen latent tuberkulose, må man med så stor sikkerhet som mulig utelukke tuberkulose-sykdom for å unngå uheldig feilbehandling og resistensutvikling.

Behandlingsopplegg:

Ukedosering med Rifapentine (Priftin) og Isoniazid i 12 uker.

Kombinasjonsbehandling med ukentlig dosering er foreløpig anbefalt med DOT (direkte observert terapi)

Daglig dosering med Rifampicin og Isoniazid i 3 måneder.

DOT, eventuelt ukedosett vurderes i hvert enkelt tilfelle.

DOT er vanligvis ikke nødvendig ved forebyggende behandling fordi aktiv tuberkulose skal være utelukket og bakteriemengden vil da være så liten at resistens ikke utvikles.

Behandlingsplan:

Alle pasienter som skal ha forebyggende tuberkulosebehandling meldes til tuberkulosekoordinator, telefon 90151067, eller med gul lapp i Dips.

Vurder om pasienten skal ha en individuell behandlingsplan.

Det bør holdes oppstartmøte, eventuelt over telefon. Tilleggsinformasjon kan gis i brosjyren «Hva er forebyggende tuberkulosebehandling?» som finnes på 21 språk, se vedlegg.

Formålet med oppstartmøte er å definere kontaktpersoner til pasienten i behandlingsplanen for å sikre adekvat oppfølging dersom problemer oppstår.

Spesialisten klargjør e-resept til sykehusapoteket. Det anbefales blodprøvekontroll minst to og seks uker etter behandlingsstart.

4. GENERELT

En tredel av verdens befolkning har latent tuberkulose, det vil si at de er smittet, men ikke syke av tuberkulose.

En person med latent tuberkulose er frisk, men har en livstidsrisiko på 5-10 % for å utvikle tuberkuløs sykdom.

For personer fra land med svært høy forekomst er risikoen for å bli syk av tuberkulose høyest det første året etter ankomst til Norge, behandlingen bør derfor utsettes minst mulig.

Behandling av latent tuberkulose kan effektivt redusere risikoen for at smittede personer utvikler sykdom.

Fordeler og ulemper ved forebyggende behandling må vurderes individuelt og ulike behandlingsopplegg er likestilte.

Behandling er vanligvis ikke indisert hos IGRA positive uten annen risiko. Pasienten og pasientens fastlege bør informeres om funnet og være årvåkne for symptomer på tuberkulose.

5. INTERNE REFERANSER

[1.6.10.11.3](#)

[Tuberkulose - behandlingsplan og bestillingsrutiner](#)

[1.6.10.11.6](#)

[Tuberkulose.Tuberkulintest: Mantoux - metode.](#)

[IGRA test: Quantiferon TB-Gold, T-spot TB.](#)

6. EKSTERNE REFERANSER

[Tuberkuloseveilederen](#)

Kapittel 10 Forebyggende behandling av latent tuberkulose

7. VEDLEGG

<https://fhi.no/publ/2014/hva-er-forebyggende-tuberkulosebeha/>

Brosjyre «Hva er forebyggende tuberkulosebehandling?» på 21 språk